

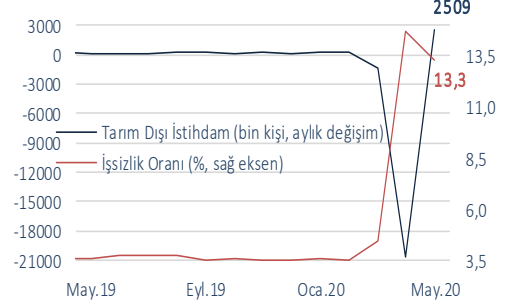
	29.May	5.Haz	Değişim		29.May	5.Haz	Değişim
BIST-100 Endeksi	105.520	110.022	% 4,3 ▲	EUR/USD	1,1098	1,1284	% 1,7 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%9,17	%8,81	-36 bp ▼	USD/TL	6,8182	6,7680	-% 0,7 ▼
Türkiye 5 Yıllık CDS	554	425	-128 bp ▼	EUR/TL	7,5739	7,6440	% 0,9 ▲
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	930	1.003	% 7,8 ▲	Altın (USD/ons)	1.726	1.685	-% 2,4 ▼
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%0,64	%0,91	26 bp ▲	Petrol (USD/varil)	35,3	42,3	% 19,7 ▲

Geçtiğimiz hafta ekonomik toparlanmaya yönelik iyimser beklentiler ve dünya genelinde atılan normalleşme adımlarının ekonomik verilere olumlu yansımaları küresel risk iştahını destekledi. Bu çerçevede piyasalar, yaklaşık 400 bin kişinin hayatını kaybettiği pandemide ikinci dalga endişelerinin, ABD-Çin arasında süregelen gerginliğin ve ABD’de yer yer şiddet olaylarının yaşandığı protesto gösterilerinin tetiklediği kâr satışlarına rağmen hafta boyunca olumlu bir görünüm sergiledi. ABD’de tarım dışı istihdam Mayıs ayında düşüş beklentilerinin aksine 2,5 milyon kişi arttı. ECB faizlerde değişikliğe gitmezken, varlık alım programını 600 milyar EUR genişletti. Rekor düzeydeki üretim kesintisinin süreceği ve talebin artış içinde olduğu beklentileri paralelinde petrol fiyatları yükseldi. Yurt içinde dış ticaret açığı Mayıs ayında 3,4 milyar USD olurken, yıllık TÜFE Mayıs’ta %11,39’a yükseldi. Yurt içinde normalleşme süreci kapsamında yurt içi seyahat kısıtlaması dâhil birçok kısıtlamanın kaldırılmasının ardından iç hat hava yolu seferleri başladı. Dış hat uçuşların da Haziran ayı boyunca kademeli olarak yeniden başlayacağı açıklandı.

ABD’de açıklanan veriler...

Nisan ayında 20,7 milyon kişi azalan ABD tarım dışı istihdamı, Mayıs ayında beklentilerin aksine 2,5 milyon kişi artarak normalleşme adımlarını destekledi. Beklenti, istihdamın Mayıs’ta 8,3 milyon kişi azalması yönündeydi. İşsizlik oranı da %13,3’e gerileyerek %19,6 olan piyasa beklentisinin oldukça altında gerçekleşti. Ortalama saatlik ücretlerde ise yıllık bazda % 6,7 artış kaydedildi. ABD’de ISM imalat endeksi Mayıs ayında Nisan’a göre bir miktar toparlanarak 43,1’e yükseldi. Endeks Nisan ayında 41,5 ile son 11 yılın en düşük seviyesine inmişti. ISM imalat dışı PMI verisi de Mayıs ayında 45,4 ile 44,0 olan beklentinin üzerinde açıklandı. Ülkede Mayıs ayına ilişkin nihai Markit imalat PMI verisi de aylık bazda 3,7 puan yükselerek 39,8 düzeyinde gerçekleşti. Ülkede dış ticaret açığı, salgın nedeniyle son 10 yılın en düşük seviyesine gerileyen ihracat rakamlarının etkisiyle Nisan ayında aylık bazda %16,7 artarak 49,4 milyar USD seviyesine yükseldi. Bu hafta gerçekleşecek Fed toplantısı ve Fed’in ülkedeki ekonomik görünüm ile ilgili yapacağı açıklamalar piyasalar tarafından takip edilecek.

ABD İstihdam Piyasası Göstergeleri

ECB varlık alım programını genişletti.

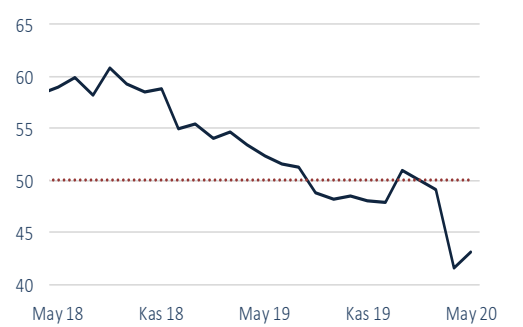
Avrupa Merkez Bankası (ECB), Haziran ayı toplantısında piyasa beklentileri doğrultusunda politika faizini %0 ve mevduat faizini -%0,5 seviyesinde tuttu. ECB, Pandemi Acil Varlık Alım Programını (PEPP) 600 milyar EUR genişleterek 1 trilyon 350 milyar EUR’ya artırdı. Açıklamada ayrıca varlık alımlarının en erken Haziran 2021’de bitecek şekilde uzatıldığını belirtildi. ECB Başkanı Lagarde, Euro Alanı ekonomisinin baz senaryoya göre 2020 yılında %8,7 daralmasını, 2021’de %5,2 oranında büyümesinin beklendiğini ifade etti. 2020 yılının ikinci çeyreğinde ekonomide daha önce görülmemiş düzeyde bir daralma yaşanmasının beklendiğini kaydeden Lagarde, toparlanmanın yılın ikinci yarısından itibaren başlayabileceğini söyledi. Lagarde, enflasyonun yıl sonuna kadar baskı altında kalmayı sürdüreceğini açıkladı.

Euro Alanı’nda önceki ay 33,4 olan imalat PMI, Mayıs ayında 39,4 seviyesine yükseldi. Mayıs ayında hizmetler PMI verisi, kısıtlamaların gevşetilmesi ve tüketim faaliyetlerindeki sınırlı toparlanma ile beraber bir önceki ayki 12 seviyesinden 30,5’e yükseldi. PMI verilerinde Nisan ayına kıyasla toparlanma gözlenmekle birlikte, 50 olan eşik seviyesinin altında kalan endeks değerleri ekonomilerde daralmanın devam ettiğine işaret ediyor. Bölgede Mayıs ayında % 8,2’ye ulaşması beklenen işsizlik oranı da %7,3 seviyesinde gerçekleşti. Nisan ayında Euro Alanı’nda perakende satışlar aylık bazda %11,7 oranında gerileyerek %15’lik düşüş beklentisinin altında kaldı. Almanya Merkez Bankası, yarı yıllık raporunda Covid-19 nedeniyle ülke ekonomisinin 2020’de %7,1 daralacağını öngörürken, 2021 yılı için %3,2 ve 2022 için de %3,8 büyüme tahmininde bulundu. Diğer yandan, Almanya’da sanayi üretimi Nisan ayında % 17,9’lık gerileme ile tarihinin en sert aylık düşüşünü kaydetti. Beklenti sanayi üretiminin %16 oranında gerilemesiydi.

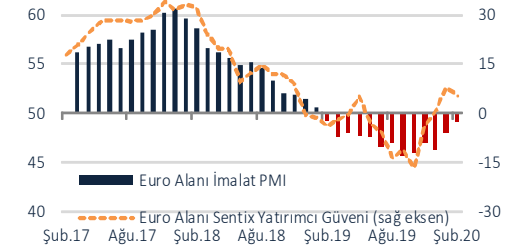
Çin’de PMI verileri ekonomik aktivitede toparlanmaya işaret ediyor.

Çin’de Nisan’da 49,4 olan Caixin/Markit imalat PMI endeksi Mayıs ayında 50,7’ye yükselerek Ocak ayından bu yana en yüksek düzeyine ulaştı. Bu dönemde Çin’de Caixin hizmetler PMI verisi de Nisan ayındaki 44,4 seviyesinden 55 düzeyine yükselerek 2010 yılının Ekim ayından bu yana en yüksek seviyesini kaydetti. Diğer yandan, Çin’in Mayıs ayında ihracatı bir önceki

ABD ISM İmalat Endeksi

Euro Alanı’nda Öncü Göstergeler

yıla göre USD bazında %3,3 azalırken, düşük emtia fiyatları ve zayıf iç talep nedeniyle ithalatı %16,7 düştü. Böylece Çin ekonomisi Mayıs'ta 62,9 milyar USD ile tarihi rekor seviyede dış ticaret fazlası verdi.

Gelişmekte olan ülkelere portföy akımları...

Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF) tarafından yayımlanan rapora göre, Mayıs ayında gelişmekte olan ekonomilere 4,1 milyar USD tutarında portföy yatırımı girişi gerçekleşirken, bu tutarın 3,5 milyar USD'si tahvil, 0,7 milyar USD'si hisse senedi piyasalarına yönelik oldu. Koronavirüs salgınının risk iştahını azaltmasıyla birlikte, Mart ayında, gelişmekte olan ülkelere 82,9 milyar USD ile rekor düzeyde portföy yatırımı çıkışı gerçekleşmiş, Nisan ayında ise 18,6 milyar USD giriş kaydedilmişti. Diğer yandan, son iki ayın verileri Çin hariç değerlendirildiğinde daha zayıf bir tabloya işaret ediyor. Nisan ve Mayıs aylarında Çin hisse senedi piyasasına toplam yabancı sermaye girişi 13 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Yurt içinde Mayıs ayında dış ticaret açığı 3,4 milyar USD oldu.

Genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre Türkiye'de ihracat hacmi Mayıs ayında yıllık bazda %40,88 azalarak 9,96 milyar USD olurken, ithalat %27,69 oranında daralarak 13,4 milyar USD'ye geriledi. Böylece dış ticaret açığı 3,4 milyar USD olurken dış ticaret açığındaki genişleme %104,2 seviyesine ulaştı. Ocak-Mayıs döneminde de ihracat geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %19,7 daralarak 61,6 milyar USD olurken, ithalat %5 oranında azalarak 82,6 milyar USD oldu. Otomotiv Distribütörleri Derneği'nin açıkladığı verilere göre salgının etkileri nedeniyle Nisan ayında yıllık bazda %14,6 daralan otomotiv pazarı Mayıs'ta da %2,4 oranında geriledi. Ocak-Mayıs döneminde ise sektördeki satışlar ilk iki aydaki performansa bağlı olarak yıllık bazda %20,1 genişleyerek 183.095 adet seviyesine ulaştı.

Enflasyon Mayıs'ta aylık %1,36, yıllık %11,39 oldu.

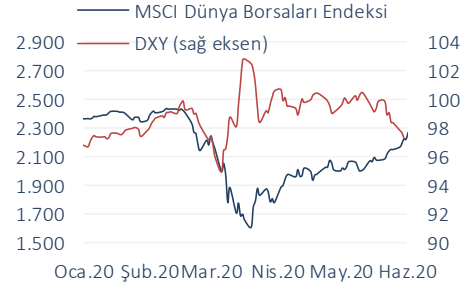
Mayıs ayında TÜFE aylık bazda %1,36 artarken, yıllık enflasyon %11,39'a yükselerek beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Bu dönemde yurt içi ÜFE (Yİ-ÜFE) artışı aylık bazda %1,54 düzeyinde gerçekleşti. Öte yandan, yıllık Yİ-ÜFE enflasyonundaki düşüş eğilimi Mayıs ayında da devam ederek %5,53 oldu. Fiyatların yıllık bazda %12,9 oranında yükseldiği gıda grubu, harcama sepeti içerisinde en fazla ağırlığa sahip olmasının da etkisiyle yıllık TÜFE enflasyonuna 311 baz puanı katkı verdi. Yurt içinde reel efektif döviz kuru endeksi TÜFE bazında Mayıs'ta bir önceki aya göre 0,58 puan azalışla 68,6 değerine inerek 20 ayın en düşük seviyesine gerilemiş oldu ([Enflasyon raporumuz](#)).

Finansal piyasalar...

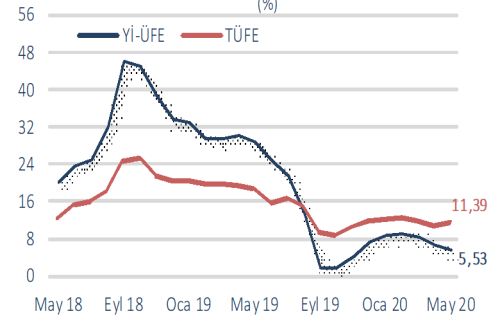
Küresel borsa endeksleri, ekonomik toparlanmaya yönelik iyimser beklentilerin sürmesi nedeniyle güçlü seyreden risk iştahı eşliğinde hafta boyunca hızlı yükseldi. Küresel risk algısının önemli göstergelerinden VIX (CBOE Volatilite Endeksi) risk algısındaki iyileşmeyi yansıtarak 25 puanın altına geriledi. ABD 10 yıllık Hazine tahvilinin faiz oranı haftayı %0,91 düzeyinde kapattı. ABD'de yaşanan protesto gösterileri, ABD-Çin arasında devam eden gerilim ve kâr satışları piyasaları bir miktar olumsuz etkilese de ABD istihdam verisinin beklentilerden daha iyi gelmesi piyasalarda alımların tekrar güç kazanmasına neden oldu. 6 Haziran'da başlayan ve günlük 9,7 milyon varillik üretim kısıntısının Temmuz sonuna kadar uzatılması kararının alındığı OPEC toplantısı öncesi petrol fiyatları haftalık bazda %19,7 yükselerek 42,3 USD/varil seviyesine ulaştı. Altın fiyatları ise haftalık bazda %2,4 oranında geriledi. Artan küresel risk iştahı ve ABD'de süren iç karışıklık karşısında USD uluslararası piyasalarda değer kaybetti. Yurt içinde BIST-100 endeksi haftalık bazda %4,3 değer kazanırken, USD/TL kuru haftayı 6,7680 seviyesinden tamamladı. Risk algısındaki iyileşme tahvil faiz oranlarına ve CDS primlerine de yansdı.

Yurt içinde normalleşme süreci kapsamında iç hat hava yolu seferlerinin başlamasının ardından, Haziran ayında kademeli olarak 40 ayrı ülkeye uçak seferlerinin başlatılmasının planlandığını açıklandı. İlk uçuşlar 10 Haziran'da KKTC, Katar, Yunanistan, Bulgaristan ve Bahreyn'e olacak. Ayrıca salgın nedeniyle kapalı olan İran ve Irak'a açılan gümrük kapıları uluslararası yük taşımacılığına yeniden açıldı.

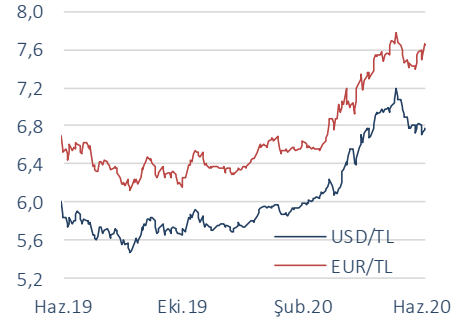
Küresel Borsa Endeksi ve DXY

Yıllık Enflasyon (%)

Döviz Kurları

CDS ve BIST-100 Endeksi

Veri Gündemi

		Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
8 Haziran	Euro Alanı Sentix Güven Endeksi	Haziran	-22,5	-41,8
	Almanya Sanayi Üretimi, aylık	Nisan	-%17,9 (G)	-%9,2
9 Haziran	2 Yıl Vadeli Sabit Kuponlu Devlet Tahvili Yeniden İhracı	Haziran		
	Euro Alanı GSYH, çeyreklik, final	1. Çeyrek	-%3,8	%0,1
	1 Yıl Vadeli Kuponsuz Devlet Tahvili Yeniden İhracı	Haziran		
10 Haziran	7 Yıl Vadeli Değişken Faizli Devlet Tahvili Yeniden İhracı	Haziran		
	ABD TÜFE, aylık	Mayıs	%0,0	-%0,8
	ABD Çekirdek TÜFE, yıllık	Mayıs	%1,3	%1,4
	Çin TÜFE, aylık	Mayıs	-%0,5	-%0,9
	TR İşsizlik Oranı	Mart	-	%13,6
	Hazine İç Borç Ödemesi (10,7 milyar TL)	Haziran		
11 Haziran	ABD ÜFE, aylık	Mayıs	%0,1	-%1,3
	ABD Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	1-7 Haziran	1,5 milyon kişi	1,9 milyon kişi
12 Haziran	Euro Alanı Sanayi Üretimi, aylık	Nisan	-%20,0	-%11,3
	ABD Michigan Güven Endeksi, öncü	Haziran	74,8	72,3
	TR Cari Denge, aylık	Nisan	-	4,9 milyar TL
	TR Sanayi Üretimi, yıllık	Nisan	-	-%2,0

(G) Gerçekleşme

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Dr. Doęan řengöl
Müdür Yardımcısı
dogan.sengul@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlkim Bengisu Tuncer
Uzman Yardımcısı
bengisu.tuncer@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.